

Στιγμές ζωής

Άγιος Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης

Ο όσιος Γέρων Πορφύριος, κατά κόσμον Ευάγγελος Μπαϊρακτάρης, γεννήθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1906 μ.Χ., στην Εύβοια, στο χωριό Άγιος Ιωάννης της επαρχίας Καρυστίας. Οι γονείς του, Λεωνίδας Μπαϊρακτάρης και Ελένη, το γένος Αντωνίου Λάμπρου, ήταν ευσεβείς και φιλόθεοι άνθρωποι. Ο πατέρας του, μάλιστα, ήταν ψάλτης στο χωριό και είχε γνωρίσει προσωπικά τον Άγιο Νεκτάριο. Η οικογένειά του ήταν πολυμελής και οι γονείς, φτωχοί γεωργοί, δυσκολεύονταν να τη συντηρήσουν. Γι' αυτό ο πατέρας υποχρεώθηκε να φύγει στην Αμερική, όπου δούλεψε στην κατασκευή της διώρυγας του Παναμά.

Ο μικρός Ευάγγελος ήταν το τέταρτο παιδί της οικογένειας. Φύλαγε πρόβατα στο βουνό και είχε παρακολουθήσει μόνο την πρώτη τάξη του δημοτικού, όταν αναγκάστηκε και αυτός λόγω της μεγάλης φτώχειας να πάει στη Χαλκίδα για να δουλέψει. Ήταν μόλις επτά χρονών. Εργάστηκε δύο τρία χρόνια σ' ένα κατάστημα. Μετά πήγε στον Πειραιά, όπου δούλεψε δύο χρόνια στο παντοπωλείο ενός συγγενούς.

Στα δώδεκά του χρόνια έφυγε κρυφά για το Άγιον Όρος, με τον πόθο να μιμηθεί τον Άγιο Ιωάννη τον Καλυβίτη, τον οποίο είχε ιδιαίτερα αγαπήσει, όταν παλαιότερα είχε διαβάσει το βίο του. Η χάρις του θεού τον οδήγησε στην καλύβη του Αγίου Γεωργίου Καυσοκαλυβίων και στην υποταγή δύο Γερόντων, του Παντελεήμονος, ο οποίος ήταν και πνευματικός, και του Ιωαννικίου, αδελφών κατά σάρκα. Αφοσιώθηκε στους δύο Γέροντες, που κατά κοινή ομολογία ήταν ιδιαίτερα αυστηροί, με μεγάλη αγάπη και με πνεύμα απόλυτης υπακοής.

Έγινε μοναχός σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών και πήρε το όνομα Νικήτας. Μετά από δύο χρόνια έγινε μεγαλόσχημος. Λίγο αργότερα ο θεός του δώρισε το διορατικό χάρισμα.

Στα δεκαεννέα του χρόνια ο Γέροντας αρρώστησε πολύ σοβαρά,

γεγονός που τον ανάγκασε να εγκαταλείψει οριστικά το Άγιον Όρος. Επέστρεψε τότε στην Εύβοια, όπου εγκαταβίωσε στη Μονή του Αγίου Χαραλάμπους Λευκών. Ένα χρόνο αργότερα, το έτος 1926 μ.Χ., σε ηλικία είκοσι ετών, χειροτονήθηκε ιερέας στον Άγιο Χαραλάμπο Κύμης από τον Πορφύριο Γ΄, Αρχιεπίσκοπο Σινά, ο οποίος του έδωσε το όνομα Πορφύριος. Στα είκοσι δύο του έγινε πνευματικός-εξομολόγος και λίγο αργότερα αρχιμανδρίτης. Για ένα διάστημα εργάστηκε ως εφημέριος στους Τσακαίους, χωριό της Εύβοιας.

Στην Εύβοια, στην Ιερά Μονή Αγίου Χαραλάμπους, έζησε δώδεκα χρόνια, διακονώντας τους ανθρώπους ως πνευματικός και εξολόγος, και τρία χρόνια στην Άνω Βάθεια, στην εγκαταλελειμμένη Μονή του Αγίου Νικολάου.

Το 1940 μ.Χ., παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Γέροντας Πορφύριος εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου ανέλαβε καθήκοντα εφημερίου και πνευματικού στην Πολυκλινική Αθηνών. Όπως ο ίδιος έλεγε, έζησε εκεί τριάντα τρία χρόνια σαν μία μέρα, ασκώντας ακαταπόνητα το πνευματικό έργο και ανακουφίζοντας τον πόνο και την ασθένεια των ανθρώπων.

Από το 1955 μ.Χ. είχε εγκατασταθεί στα Καλλίσια, όπου είχε μισθώσει από την Ιερά Μονή Πεντέλης το εκεί ευρισκόμενο μονύδριο του Αγίου Νικολάου με την αγροτική περιοχή που το περιέβαλλε, την οποία καλλιεργούσε με μεγάλη επιμέλεια. Εδώ, παράλληλα εξασκούσε το πλούσιο πνευματικό του έργο.

Το καλοκαίρι του 1979 μ.Χ., εγκαταστάθηκε στο Μήλεσι με το όνειρο να χτίσει μοναστήρι. Εκεί ζούσε στην αρχή σε ένα τροχόσπιτο κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες και μετά σε ένα απέριττο κελλάκι από τσιμεντόλιθους, όπου και υπέμενε αγόγγυστα τις πολλές δοκιμασίες της υγείας του. Το 1984 μ.Χ. μεταφέρθηκε σε κτίσμα του υπό ανέγερση μοναστηριού, για την ολοκλήρωση του οποίου ο Γέροντας, παρόλο που ήταν πολύ άρρωστος και τυφλός, εργαζόταν ακατάπαυστα και ακαταπόνητα. Με τη θεμελίωση του Καθολικού της Μονής Μεταμορφώσεως, στις 26 Φεβρουαρίου 1990 μ.Χ., αξιώθηκε να δει το όνειρό του να

γίνεται πραγματικότητα.

Τα τελευταία χρόνια της επίγειας ζωής του άρχισε να προετοιμάζεται για την κοίμησή του. Επιθυμούσε να αποσυρθεί στο Άγιον Όρος, στα αγαπημένα του Καυσοκαλύβια, όπου μυστικά και αθόρυβα, όπως έζησε, θα έδιδε την ψυχή του στο Νυμφίο της. Πολλές φορές τον άκουσαν να λέει: «Επιδιώκω και τώρα που εγήρασα να πάω και να πεθάνω εκεί πάνω».

Πράγματι, τον Ιούνιο του 1991 μ.Χ., προαισθανόμενος το τέλος του, και μη θέλοντας να κηδευθεί με τιμές, αναχώρησε για το καλύβι του Αγίου Γεωργίου στα Καυσοκαλύβια του Αγίου Όρους, όπου είχε καρεί μοναχός πριν από περίπου 70 χρόνια και στις 4:31' το πρωί της 2ας Δεκεμβρίου 1991 μ.Χ. παρέδωσε το πνεύμα στον Κύριο, που τόσο αγάπησε στη ζωή του.

Τα τελευταία λόγια που ακούστηκαν από το στόμα του ήταν από την αρχιερατική προσευχή του Κυρίου, αυτά που τόσο αγαπούσε και πολύ συχνά επαναλάμβανε: «ΐνα ὦσιν ἔν».

Στην αγιοκατάταξη του Γέροντος Πορφυρίου προχώρησε η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατά την συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2013 μ.Χ., υπό τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Γέροντος Πορφυρίου σε όλη τη ζωή του ήταν η άκρα ταπείνωσή του, η τέλεια αγάπη του στον Χριστό και τον συνάνθρωπο, η αίσθηση του ότι ανήκει στην Εκκλησία, με μία απόλυτη υπακοή σ' αυτήν εν Χριστώ και με μία απόλυτη ενότητα με όλους και η βίωση της αθανασίας και της ελευθερίας από τον φόβο και την κόλαση από αυτή εδώ τη ζωή. Σ' αυτά πρέπει να προστεθούν η αγόγγυστη υπομονή του στους αφόρητους πόνους, η σοφή διάκρισή του, η ασύλληπτη διόρασή του, η απέραντη φιλομάθειά του, η εκπληκτική ευρύτητα των γνώσεων του που ήταν καρπός της Χάρης και δώρο Θεού και όχι αποτέλεσμα σπουδής, η ανεξάντλητη φιλοπονία και εργατικότητα του, η αδιάλειπτη ταπεινή και για τον λόγο αυτόν αποτελεσματική

προσευχή του, το ακραιφνώς ορθόδοξο, αλλά όχι φανατικό φρόνημά του, οι επιτυχείς συμβουλές του, η πολυμέρεια των διδαχών του, η βαθύτατη ευλάβειά του, το ιεροπρεπέστατο των ακολουθιών που τελούσε, και η μεγάλη φροντίδα του να κρατηθεί μυστική η εκτεταμένη προσφορά του.

Τα ουσιώδη

Προσπαθώντας να εμβαθύνουμε στα ουσιώδη στοιχεία που συγκροτούσαν την προσωπικότητα του Γέροντος Πορφυρίου καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι αυτά ήταν: πρώτον, η ένταξή του στην Εκκλησία κατά έναν ουσιαστικό και όχι τυπικό τρόπο, δεύτερον, η απέραντη αγάπη του στον Χριστό και δι' Αυτού στον συνάνθρωπο, που συνοδεύεται από αγία ταπείνωση, τρίτον, η βίωση της εν Χριστώ μυστικής χαράς και τέταρτον η βίωση της εν Χριστώ αθανασίας.

α) Η ένταξη στην Εκκλησία

Ο Γέρον Πορφύριος έλεγε μαζί με όλους τους Αγίους ότι ο Χριστός πρέπει να είναι μέσα στην Εκκλησία. Αυτό σημαίνει ενωμένος με τον Χριστό και με όλους τους ανθρώπους του Χριστού και προπαντός με τον αρχιερέα Του, που επέχει τόπο και τύπο Χριστού. Αλλά αυτό, το να είναι κανείς μέσα στην Εκκλησία δεν είναι κάτι τυπικό. Αυτό άλλωστε πρέπει να σημαίνει η διαθήκη του, στην οποία μας εύχεται να μπούμε στην επίγεια άκτιστη Εκκλησία του Θεού, παρ' όλον που επιφανειακά σκεπτόμενοι θα του απαντούσαμε ότι είμαστε ήδη στην Εκκλησία, αφού είμαστε βαπτισμένοι.

Πράγματι είμεθα μέσα στην Εκκλησία, αλλά τόσο μόνο όσο είναι μέσα στην Ελλάδα ο ξένος ταξιδιώτης που πέρασε τα σύνορα της κατά ένα-δύο βήματα. Αυτός, αν και είναι στην Ελλάδα τυπικά και ουσιαστικά και μπορεί να ταξιδέψει παντού σ' αυτήν και να τη γνωρίσει όλη, όμως είναι σαν να μην είναι, αφού μόνο δυο βήματα πέρασε στο έδαφός της και τίποτε δεν ξέρει ακόμη από Ελλάδα. Έτσι και ο Χριστιανός που μια φορά πέρασε την πόρτα της Εκκλησίας και μπήκε μέσα σ' αυτήν, είναι ουσιαστικά σαν να μην μπήκε, άμα δεν προχωράει διαρκώς βαθύτατα σ' αυτήν μέχρι να φθάσει στον θρόνο του Θεού.

Ο Γέροντας είχε δει στην πράξη ότι η Χάρη του Θεού ενεργεί μέσα στην Εκκλησία, ότι οι πιστοί πρέπει να είναι μεταξύ τους ενωμένοι σαν ένα σώμα, το σώμα του Χριστού, ότι κανείς δεν μπορεί να σωθεί όταν ζητά μόνο την ατομική του σωτηρία, ότι η ενότητα ως αίτημα, πόθος και βίωμα του πιστού είναι βασικό στοιχείο της Εκκλησίας και προϋπόθεση της σωτηρίας και ότι η αγάπη, που ωθεί την ψυχή στην ενότητα, είναι απαραίτητη, για να μπει κανείς στην κοινότητα που συνιστά την επίγεια άκτιστη Εκκλησία και να σωθεί εκεί.

β) Η αγάπη

Η κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία συμμετόχων στην ύπαρξη και στη χαρά, για τη μετάδοση της ζωής, είναι η αγάπη. Αυτός που σκέπτεται ότι ο νέος άνθρωπος θα του στερήσει κάτι από την άνεσή του και τη χαρά του δεν σκέπτεται όπως ο Θεός, ο οποίος δημιούργησε το ανθρώπινο Γένος, παρ' όλον ότι αυτό Τον παρεπείκρανε (ανθρωποπαθώς μιλώντας). Η μόνη διάθεση, λοιπόν, που αρμόζει σε ανθρώπους πλασμένους εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού, είναι η αγάπη, δηλαδή το άνοιγμα της καρδιάς στο άλλο πρόσωπο, στο Σύ του Θεού και στο σύ του συνανθρώπου.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους προσπαθεί η Εκκλησία να πείσει τους ανθρώπους να βαδίσουν στον σωστό δρόμο. Όμως ο βασιλικός δρόμος της ευαίσθητης, ποιητικής και ευγενικής ψυχής που σου υπεδείκνυε ο Γέρων Πορφύριος είναι ο δρόμος της αγάπης, του θείου έρωτα προς τον Ιησού Χριστό και η ανιδιοτέλεια, δηλαδή η αδιαφορία για το αν η αγάπη σου στον Χριστό συνεπάγεται χαρές ή οδύνες. Είναι δρόμος γεμάτος αρχοντιά και ανωτερότητα, χωρίς μιζέριες, υπολογισμούς και φόβους, λεβέντικος και άξιος του θείου μεγαλείου και της απόλυτης εμπιστοσύνης στη φιλική διάθεση του Χριστού που μας αγαπά.

Αυτό συνεπάγεται και μία ωραία μεθόδευση του πνευματικού αγώνα του χριστιανού, την οποία συχνά-πυκνά και με πολλά παραδείγματα ανέπτυξε. Ας θυμηθούμε μερικά:

– Όταν είσαι σ' ένα κατασκότεινο δωμάτιο, μη χτυπάς το σκοτάδι

για να το διώξεις. Δεν φεύγει έτσι. Άνοιξε το παράθυρο στο φως, δηλαδή δώσου στην αγάπη του Χριστού και τότε χωρίς κόπο φεύγει το σκοτάδι.

– Όταν έρχεται ο κακός λογισμός, η μελαγχολική σκέψη, ο φόβος, ο πειρασμός να σε καταλάβει, μην πολεμάς μαζί τους να τα διώξεις. Άνοιξε τα χέρια σου στην αγάπη του Χριστού και σε παίρνει στην αγκαλιά του και χάνονται αυτά μόνα τους.

– Όταν ο κήπος της ψυχής σου είναι γεμάτος αγκάθια (πάθη), μην προσπαθείς να τα ξεριζώσεις και βρίσκεσαι διαρκώς τραυματισμένος και μολυσμένος από την ασχολία σου μαζί τους. Δώσε όλη τη δύναμη σου στα λουλούδια της ψυχής σου, πότισέ τα, και τότε τ' αγκάθια θα ξεραθούν μόνα τους. Και το καλύτερο λουλούδι είναι η αγάπη σου στον Χριστό. Αν ποτίσεις αυτήν και αναπτυχθεί, όλα τα αγκάθια μαραίνονται.

γ) Η χαρά

Ο Γέρων Πορφύριος αγαπούσε όλους με την αγάπη του Χριστού που είναι μοναδική για τον καθένα. Αλλά η πλούσια καρδιά του Χριστού και όσων ομοιώθηκαν μ' Αυτόν, μπορεί ν' αγαπά με μοναδικό τρόπο τον κάθε άνθρωπο, που είναι εικόνα του αγαπημένου Χριστού. Και η αγάπη αυτή ελκύει τη θεία Χάρη, που επιπίπτει στον αγαπώντα σαν χαρά μεγάλη και ανεξάντλητη. Αυτός που αγαπά είναι χαρούμενος, γιατί η αγάπη είναι δόσιμο και το δόσιμο συνεπάγεται τη μακαριότητα, όπως είπε ο Κύριος («μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν», Πράξ. 20,35). Έτσι ζούσε ο Γέροντας στη χαρά που κανείς, ούτε οι πόνοι ούτε οι θλίψεις, δεν αφαιρεί από εκείνον που είναι δοσμένος στην αγάπη του Χριστού. Ο Γέροντας Πορφύριος, ζώντας μέσα στην αγάπη του Χριστού είχε διαπιστώσει εμπειρικά αυτό που γράφει ο Άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής: «ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον» (Α' Ἰω. 4,18) και γι' αυτό λέει σε μια ηχογραφημένη συνομιλία του με έμφαση και με γεμάτη πραότητα βεβαιότητα «Ο φίλος, ο αδελφός (ο Χριστός)...! Πώς το φωνάζει αυτό όμως...! και πόσο...! Τί βάθος κρύβεται μέσα σ' αυτό...! Πολύ βάθος! Δηλαδή είναι το θάρρος. Δεν θέλει τον φόβο ο Χριστός, δεν τότε θέλει τον φόβο!»

δ) Η αθανασία

Η νίκη πάνω στον θάνατο, η αίσθηση και η βεβαιότητα της αθανασίας είναι ένα βίωμα κοινό σε όλους τους Αγίους και στον Γέροντα Πορφύριο. Λέγει στην προαναφερθείσα ηχογραφημένη συνομιλία του: «Ο άνθρωπος του Χριστού πρέπει ν' αγαπήσει τον Χριστό, κι όταν αγαπήσει τον Χριστό απαλλάσσεται από τον διάβολο, από την κόλαση και από τον θάνατο». Δεν είναι αυτά λόγια ειπωμένα από κάποιον που συνέλαβε αυτή την αλήθεια με τη σκέψη του. Είναι λόγια βγαλμένα από ένα αληθινό προσωπικό βίωμα και γι' αυτό έχουν την αξία μαρτυρίας αυτόπτη μάρτυρα. Δεν αλλάζει το πράγμα από το γεγονός ότι ο Γέροντας Πορφύριος από ταπείνωση και βαθιά αίσθηση της ανθρώπινης ασθένειάς μας λέγει ότι δεν έχει φθάσει σε αυτή την κατάσταση. Μάλλον ενισχύεται η αξιοπιστία του, διότι δεν είναι πλέον ένας που νομίζει ότι έφθασε κάπου. «Δεν έχω φθάσει, αυτό ζητάω, αυτό θέλω. Και στη σιωπή μου και παντού προσπαθώ να ζήσω σ' αυτά. Δεν τα ζω όμως, ...προσπαθώ. Δηλαδή, πως να σου πω, πως να σας πώ; Δεν έχω πάει σ' ένα μέρος, έτσι... ή πήγα μια φορά, το είδα, τώρα δεν είμαι εκεί, αλλά το θυμάμαι, το λαχταράω, το θέλω. Να τώρα, αυτή τη στιγμή, αύριο, μεθαύριο, κάθε στιγμή μούρχεται και το θέλω. Θέλω να πάω εκεί, το ζητάω. Δεν είμαι όμως εκεί... Ναι, αλλά ζω μέσα σ' αυτή την προσπάθεια...»

Βεβαιοί ο Άγιος Γρηγόριος ότι το ευρύν τον Θεόν έγκειται εις το αεί Αυτόν ζητείν. Δεν υπάρχει καλύτερη και εγκυρότερη επιβεβαίωση ότι ο Γέρον Πορφύριος βρήκε τον Θεό, και ότι ο δρόμος της αγάπης που μας υποδεικνύει είναι ο συντομότερος, ο ασφαλέστερος και ο καλύτερος για να μας βρει και μας ο Θεός και να περιμαζέψει τον καθένα μας, σαν το ένα απολωλός πρόβατο, με χαρά και με αγάπη και να μας οδηγήσει από αυτήν εδώ τη ζωή στην επίγεια άκτιστη Εκκλησία Του, που είναι χώρα αγάπης, χαράς, ειρήνης και αθανασίας.

Επιστολή Γέροντος Πορφυρίου προς τα πνευματικά του παιδιά

«Αγαπητά πνευματικά μου παιδιά.

Τώρα που ακόμα έχω τας φρένας μου σώας θέλω να σας πω μερικές

συμβουλές. Από μικρό παιδί όλο στις αμαρτίες ήμουνα. Και όταν με έστειλε η μητέρα μου να φυλάξω τα ζώα στο βουνό, γιατί ο πατέρας μου, επειδή ήμασταν φτωχοί είχε πάει στην Αμερική για να εργαστεί στην διώρυγα του Παναμά, για εμάς τα παιδιά του, εκεί, που έβοσκα τα ζώα συλλαβιστά διάβαζα τον βίο του αγίου Ιωάννου του Καλλυβίτου και πάρα πολύ αγάπησα τον Άγιο Ιωάννη και έκανα πάρα πολλές προσευχές σαν μικρό παιδί που ήμουνα 12-15 χρονών δεν θυμάμαι ακριβώς καλά και θέλοντας να τον μιμηθώ με πολύ αγώνα έφυγα από τους γονείς μου κρυφά και ήλθα στα Καυσοκαλύβια του Αγίου Όρους και υποτάκτηκα σε δυο γεροντάδες αυταδέλφους τον Παντελεήμονα και τον Ιωαννίκιο. Μου έτυχε να είναι πολύ ευσεβείς και ενάρετοι και τους αγάπησα πάρα πολύ και γι' αυτό με την ευχή τους τους έκανα άκρα υπακοή. Αυτό με βοήθησε πάρα πολύ, αισθάνθηκα και μεγάλη αγάπη και προς τον θεό και πέρασα πάρα πολύ καλά. Αλλά, κατά παραχώρηση του θεού, για τις αμαρτίες μου αρρώστησα πολύ και οι Γεροντάδες μου μου είπαν να πάω στους γονείς μου στο χωριό μου εις τον Άγιον Ιωάννη Ευβοίας. Και ενώ από μικρό παιδί είχα κάνει πολλές αμαρτίες όταν ξαναπήγα στον κόσμο συνέχισα τις αμαρτίες οι οποίες μέχρι και σήμερα έγιναν πάρα πολλές. Ο κόσμος όμως με πήρε από καλό και όλοι φωνάζουνε ότι είμαι άγιος. Εγώ όμως αισθάνομαι ότι είμαι ο πιο αμαρτωλός άνθρωπος του κόσμου. Όσα ενθυμόμουνα βεβαίως τα εξομολογήθηκα, αλλά γνωρίζω ότι γι αυτά που εξομολογήθηκα με συγχώρησε ο θεός, αλλ' όμως τώρα έχω ένα συναίσθημα ότι και τα πνευματικά μου αμαρτήματα είναι πάρα πολλά και παρακαλώ όσοι με έχετε γνωρίσει να κάνετε προσευχή για μένα διότι και εγώ όταν ζούσα πολύ ταπεινά έκανα προσευχή για σας, αλλ' όμως τώρα που θα πάω για τον ουρανό έχω το συναίσθημα ότι ο θεός θα μου πεί: τι θέλεις εσύ εδώ; Εγώ ένα έχω να του πω. Δεν είμαι άξιος Κύριε για εδώ, αλλ' ότι θέλει η αγάπη σου ας κάμει για μένα. Από εκεί και πέρα δεν ξέρω τι θα γίνει. Επιθυμώ όμως να ενεργήσει η αγάπη του θεού. Και πάντα εύχομαι τα πνευματικά μου παιδιά να αγαπήσουν το θεό, που είναι το πάν, για να μας αξιώσει να μπούμε στην επίγειο άκτιστο εκκλησία του. Γιατί από εδώ πρέπει να αρχίσουμε. Εγώ πάντα είχα την προσπάθεια να προσεύχομαι και να διαβάζω τους Ύμνους της Εκκλησίας, την Αγία Γραφή και τους

βίους των Αγίων μας και εύχομαι και εσείς να κάνετε το ίδιο. Εγώ προσπάθησα με τη χάρη του Θεού να πλησιάσω τον Θεό και εύχομαι και εσείς να κάνετε το ίδιο. Παρακαλώ όλους σας να με συγχωρέσετε για ότι σας στεναχώρησα.

Ιερομόναχος Πορφύριος

Εν Καυσοκαλυβίοις τη 4/7 Ιουνίου 1991»